

Державні закупівлі ліків здійснюватимуться через Систему ООН і Crown Agents

Під час прес-конференції міністр охорони здоров'я України Олександр Квіташвілі нарешті оголосив про вибір міжнародних організацій, з якими Міністерство охорони здоров'я (МОЗ) України співпрацюватиме для здійснення державних закупівель, зокрема у поточному році.

МОЗ України було проведено скрупульозну роботу з різними міжнародними організаціями. Спочатку планувалася співпраця з Системою ООН. «Нашими партнерами будуть всі організації ООН – це Програма розвитку ООН (ПРООН), UNICEF, ВООЗ та інші», – повідомив Олександр Квіташвілі. Ще одним агентством, з яким співпрацюватиме Міністерство, є Crown Agents – закупівельна організація, яка представляє Великобританію і працює з багатьма країнами світу, в тому числі з Японією і США.

Нині профільне міністерство перебуває на завершальній стадії переговорів із міжнародними організаціями щодо технічних деталей взаємодії та умов договорів, на підставі яких здійснюватиметься закупівля лікарських засобів зі допомогою міжнародних механізмів.

«Сьогодні найголовніше – вибудувати систему, яка буде працювати не тільки в цьому році в одноразовому форматі, але і в майбутньому», – повідомив міністр. Планується, що це буде багаторічна кооперація між Міністерством, Урядом та організаціями, з якими буде укладено відповідні договори.

При цьому Олександр Квіташвілі підкреслив, що закупівлі лікарських засобів через міжнародні організації не виключають участі вітчизняних виробників. «Для нас важливо добре співвідношення ціна/якість, і якщо українська компанія може це забезпечити – звичайно, вона має повне право на участь у закупівлі», – додав міністр.

На завершення він подякував представникам міжнародних організацій, які здійснюватимуть закупівлі лікарських засобів, заступнику міністра Ігорю Перегінцю, який в останні кілька місяців вів з ними активні переговори, а також організаціям, які виступили ініціаторами впровадження такого механізму в Україні. «Ми з упевненістю можемо сказати, що завершуємо перший, але дуже важливий етап і переходимо до наступного, який дозволить нам практично попрацювати з деталями та організаціями, щоб реалізація закупівель через даний інструмент у цьому році стала реальністю», – продовжив заступник міністра охорони здоров'я України Ігор Перегінець.

При виборі партнерів Міністерство керувалося кількома принципами. Зокрема, це партнери, які можуть надати безпосередню допомогу в закупівлі лікарських засобів, і партнери, які допоможуть удосконалити і побудувати нову систему державних закупівель у сфері охорони здоров'я. Важливим елементом також є досвід роботи в Україні, щоб співпраця була більш продуктивною.

Ще один принцип – мати можливість закупити ліки у швидкому та надійному темпі в рамках програм, які на даний момент є критичними. «На сьогодні групою експертів МОЗ України визначено декілька програм, за якими ми почнемо закупівлю ліків через

міжнародні організації в цьому році», – зазначив Ігор Перегінець. Зокрема, йдеться про закупівлю таких препаратів:

- вакцини в рамках програми з імунопрофілактики;
- лікарські засоби і тест-системи для програми протидії туберкульозу;
- антиретровірусні препарати для лікування ВІЛ-інфекції та тест-системи для діагностики даного захворювання;
- в рамках програми з дитячої онкології та онкогематології;
- в рамках програми з дорослої онкології;
- в рамках кількох програм з Конвенції ООН про права дитини (забезпечення ліками дітей з гемофілією та забезпечення харчуванням дітей з орфаними захворюваннями);
- в рамках державної цільової програми з профілактики, діагностики та лікування вірусних гепатитів у дорослих і дітей.

«Вибір національних програм, які ми плануємо передати міжнародним організаціям, базується на кількох принципах: дані програми покривають потреби соціально незахищених верств населення та є соціально значущими. Також деякі з цих програм опинилися під ризиком зриву під час проведення національних закупівель у попередні роки, і ми робимо все, щоб уникнути такої ситуації в цьому році і на майбутнє», – зазначив заступник міністра.

На закупівлю лікарських засобів через міжнародні організації буде виділено 1,5 млрд грн, що становить 30% коштів, передбачених у державному бюджеті для цих цілей.

Наостанок Ігор Перегінець подякував ПРООН, яка вже зараз допомагає в організації процесу національних закупівель ліків, UNICEF, який надав препарати для антиретровірусної терапії та формує перелік лікарських засобів і вакцин, які будуть доставлені в Україну, поки організуються адміністративні деталі процесу державних закупівель ліків, а також ВООЗ за підтримку в організації нового підходу до формування клінічних протоколів та Національного переліку основних лікарських засобів.

Ніл Уокер (Neal Walker), Координатор з гуманітарних питань, Координатор системи ООН в Україні та Постійний представник ПРООН в Україні, повідомив, що раніше всі ті наміри і робота, які були спрямовані на усунення «паралічу» у сфері державних закупівель ліків, не були успішними, що призвело до певної кризи у цій сфері. У зв'язку з цим Уряд і Парламент України звернулися до ООН за допомогою в організації закупівель ліків для вищезазначених програм та з проханням надати допомогу у створенні ефективної системи національних закупівель.

За словами Н. Уокера, кожна з вищеперелічених організацій, які представляють ООН, має специфічний напрям і певний досвід у тих чи інших питаннях. Наприклад, UNICEF займається в основному питаннями імунізації, ПРООН – закупівлями і питаннями

менеджменту, ВООЗ – підвищенням потенціалу національних систем кожної з країн, в якій вона працює, в тому числі у фармацевтичному секторі. Водночас він звернув увагу на те, що на сьогодні ООН поки не має всього необхідного для того, щоб надати допомогу в повному обсязі. «Здійснено велику спільну роботу з МОЗ України, і зараз ми закликаємо український Уряд та Парламент підтримати нас у цьому питанні», – підкреслив Н. Уокер. Він зазначив, що для міжнародних організацій важливо, щоб у рамках такої співпраці була забезпечена прозорість потреб у лікарських засобах.

Наостанок Ніл Уокер висловив сподівання, що протягом наступних кількох тижнів ООН зможе почати повноцінну роботу для того, щоб надати ефективну допомогу Україні в питанні забезпечення населення лікарськими засобами.

Директор напряму закупівель Crown Agent Том Браун (Tom Brown) коротко ознайомив присутніх з роботою даного агентства. Crown Agent – досить відома організація, яка працює на уряди

багатьох країн, у тому числі Великобританії. Агентство має великий досвід співпраці з українським Урядом та донорськими організаціями. Crown Agent займається закупівлями, 2/3 з яких – у сфері охорони здоров'я. Організація займається побудовою ланцюжка поставок товару та підвищенням кваліфікації персоналу. «Ми знаємо вимоги Міністерства, а саме – найкраща ціна і прозорість. Ми з радістю виконаємо ці вимоги. Будемо сподіватися на плідну роботу», – зазначив Том Браун.

Користуючись нагодою, він закликав Уряд України сприяти організації закупівель лікарських засобів через міжнародні організації. Для запуску даного процесу повною мірою необхідно прийняття відповідних підзаконних нормативно-правових актів, які вже розроблені МОЗ України. Деякі з них проходять узгодження в центральних органах виконавчої влади, деякі – чекають на затвердження Кабінетом Міністрів України.

Підготувала Віра Фазлєєва